

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Episcopi publico in conuentu Reginae primatui contradicunt: sed illa
varijs praetextibus vtitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Decernimusque Reginam suosque heredes ac in regali dignitate successores, habere habiturosque esse deinceps, omnimodam potestatem nominandi & substituendi quoscunque voluerint, qui eorundem vicarij ac autoritate, eandem iurisdictionem ecclesiasticam exerceant pro beneplacito suo, personas visitent, hereses, schismata, errores & abusus castigent, aliudve quidvis iuris vel potestatis exerceant, quod ab ullo unquam ecclesiastico magistratu exerceri potuit, aut oportuit.

Decernitur itam, ne clerici ad synodum ullam, aliorum quam regis literis & mandatis conueniat, neve ullam canonem, legem, constitutionem synodalem seu prouincialem, vel faciat vel exequatur, sine expresso maiestatis sue consensu & licentia huiusmodi canonem faciendi, promulgandi vel exequendi sub pena carceris & multa pro Regina arbitrio imponenda.

Decernitur ne quis exeat regnum ditionesque sua maiestatis, ad ullam visitationem, concilium, conuentum aut congregationem, uia religionis causa uspiam fiat, sed ut talia omnia, regia autoritate intra regnum fiant.

Item, ne Episcopi, vel ullius nominatione, vel electione, vel ulla autoritate alia quam regia creentur, neve iurisdictionem potestatemque Episcopalem teneant aut exerceant, nisi ad beneplacitum Regine; nec aliter nisi per ipsam, & à regali maiestate derivatam autoritatem.

V. Et hæc quidem spiritus huius & Noui Pontificatus leges sunt & Constitutiones. Quo vero proceres tanto magis sibi ac facilius deuincunt, Ecclesiasticas possessiones à Matia Clero restitutas, rursus involauit, illis in partem prædæ vocatis: Commissarios etiam qui rerum Ecclesiasticarum curam haberent constituit, & in eis expediendis certo sigillo uti iussit: tum omnia contra hæreticos promulgata decreta aboleuit, nec quemquam pro hæretico haberi voluit, nec aliquam opinionem pro hæresi damnari, nisi omnium Ordinum consensu. Atque ita exules hæretici sub Maria Regina depulsi in Angliam annuatim à Gallia Germanaque &c. locis remearunt: quorum opera prima sui Primatus assumpti fundamenta iecit, nam Episcopatibus aliqua ratione vacantibus Hæreticos ex exilijs reduces imposuit. *Saruburienfis* quidem Episcopatus, per mortem tam Petri Perouii Cardinalis, quam Cardinalis Poli, vacantem Iohannem Ieruellum, qui deinde Apologiam Ecclesiæ Anglicanæ pro Elisabetha scripsit. *Hero-*

ferdiensis autem contra nominatum à Maria Regina Thomam Raynoldum Exorientem Decanum imposuit Iohannem Soletum, Roffensis Edmundus Gueft. *Glocestria* defuncto recens seu naturæ fato seu malis artibus hæreticorum (quorum non paucos exuri curauerat) Iacobo Bioco Catholico An. 1539. Initio Februarij impositus est Richardus Cheynæus Lutheranus, ut Germanos protestantes sibi demereretur. *Bristolis* vacanti Richardum Cheyney, Menepensis An. 1550. 21. Ian. Thomas Yong. *Isaphensis* Richardum Dauyes 21. Ian. 1550. & *Dunelmensis* Iacobus Pilkinton, denique Iohannes Parchutst, qui *Norwico* præpositus est. Omnes fere ex exilio reuerfos, tamquam Fidei confellores, reuera subuersores. (d)

Quum vero ne sic quidem satis omnia quæ vellet stabiliri sibi videretur, Ordinum consensum, sine quo nihil, & cum quo omnia poterat, procurandum sibi putauit. De Parlamenti Angliæ forma supra diximus. Postquam ergo reginæ operam adhibuisset, ut ex singulis prouincijs & ciuitatibus in alteram Curiam, quæ Inferior domus dicitur, ij cooptarentur quos ipsa suis maxime rebus commodos existimabat; facile obtinuit, ut quidquid proposuisset, ab hac comprobaretur. In prima autem Curia seu Domo superiore plerique illam deprimam Ecclesiastico propositione detestabantur, Episcopi in primis, quin non ita multo ante regni reconciliandi causa legationem obtulerant. Solus Cardinalis aliquis Polus desiderabat, qui reliquorum sententijs sua auctoritate pondus adderet. At regina ad astum conuersa, quum Atundelio Comiti nuptiarum spem fecisset, ita tamen ut de generis dispensatione (erant enim cognatione iuncti) à Pontifice impetranda spem nullam esse diceret; facile eum ad suas partes adiuuauit. Et profecto nihil est quod homines facilius decipiat, aut in nassam ille det, quam summa dignitatis spes. Quotusquisque Princeps est, qui ut regnum assequatur, non omnia posthabeat? *Violentissimam res est ambitio: numquam ea qua retro sunt, sed qua oculis tantum obseruantur, aspiciens.* Cuiusmodi aculeum prius vix sentias, quam tumore prodatur. Sic Atundelij Comitris animus promissis & blanditijs reginæ delentus, venenum sub eis latens initio non animaduertit, at vim eius tandem magno cum suo malo sensit. Inscatus ergo fallaci spei hamo, causam reginæ strenue agebat. Et.

d. Godvvinus in præsulibus Angliæ.

Et quamquam initio pauci assentirentur, tandem tamen schismata pars perucit ea, quæ à Deo stabat, succumbente, & Ecclesia pessum eunte. Elisabetha voti compos, procum hunc postea neglexit. Interea homines prophani controuersas religionis decidunt, & diuini cultus formulam præscribunt; inter mendaciorum strepitum Veritate prorsus silente. Communi & vniuersali hominum opinioni multum tribuendum esse etiam Ethnici dixerunt. Apud Christianos quidem vniuersalis ille in fide consensus certissimum Veritatis testimonium esse debet. At hic contra vniuersalem consensum Ecclesiæ, contra communem totius Antiquitatis vocem, contra præscorum Patrum decreta confusum opinionum chaos miscbatur, quarum nec pes nec caput apparebat. Egyptij olim Græcis exprobrasse dicuntur, quod plerique inter ipsos pueri essent, id est, in antiquitatis cognitione parum veriti. (d) Quanto magis id de hæreticis vsurpati potest? ut qui in religionis negotio sui tantum cerebri commenta sequuntur; omni interim Antiquitatis & Ecclesiæ auctoritate contemta. Sed ad Arundelium redeo; cui post hanc iudicationem multum auctoritatis decessit. Alter vero, Norfolciensis scilicet Thomas Hauuardus quem itidem ad suas patres blanditijs alllexerat, non auctoritatem tantum, postea verum etiam vitam, capite ex Elisabethæ iussu multatus A. 1572. amisit, veluti Natalis habet suspensus & in partes dissectus, veluti læsæ maiestatis reus. Episcopi qui Parlamenti decretis assentiri nollent, dignitatibus deiecti fuerunt, vno solo excepto. Accidit id A. primo Elisabethæ Christi 1559. quo Eliensis Episcopus Thomas Thirlbaeus reformationi Elisabethæ resistens in Turrim Londinensem est coniectus, & Liacolnienfis Episcopus Thomas Wathonas custodia datus, uti & Conuentrenfis atque Lichfeldensis Radulphus Baynus, ac Gilbertus Bournus Bathoniae ac Wellensis Episcopus tum Exoniæ Iacobus Turberuilius. Norwici Ioannes Hoptonus. Vigornia Richardus Patus. Cistertrensis Ioannes Christophersonus, Petroburgensi David Poole. Eboracensis Nicolaus Heath. Dunelmensis Gurbertus Tonstallus. Carleolensis Orvinus Ogelthorp. omnes ex auctoritate à Noua Primare & Parlamento, substitutis ijs quorum nomina describi cenfeo indignum. Vnus, inter omnes Episcopus sub Maria Regina receptos, Landauenfis Antonius Kitchin Dunstan ex Monacho Westmonasterienfi Episcopus ad æternam nominis sui

ignominiam Iuramento de primatu Elisabethæ subscribere non erubuit. Itaque sæculares principes clerum deserendo patriam suam infinitis calamitatibus subiecerunt, quibus ipsi postea miserabiliter inuoluti fuerunt. (e) Alias certè Clerus summa constantia utebatur. Feriæ Dux, qui tamquam Legatus Cæsaris hæctenus consilij interfuerat, vbi miseri omnia vidit, impetrata à regina facultate è regno discessit, cumque eo Catholici non pauci, qui hæreseos iugum ferre recusabant; quibus deinde Hispaniæ Rex laudabili in primis liberalitate ad subleuandas vitæ necessitates subuenit.

VI. Quam in ceteris Christianæ Reipublicæ regnis hæreses fere ab inquietis & turbulentis hominibus inactæ & stabilitæ sint; in Angliæ schisma ab ipsi Regibus ortum habuit, ut Regale merito dici possit. Primam ei fenestram aperuit Henricus VIII. quod ab Eduardo forum & auctu, tandem sub Elisabetha totum regnum occupauit. Ecce vero: vix regno inaugurata fuerat Elisabetha, quom ad eam fama perfertur, Mariam Scorix reginam, Galliarum regis filio primogenito Francisco Valerio quem Delphinu vocabant, nuptam Anno 1558. Aprilis mense pro Angliæ regina legere, cumque titulum & insignia publice vsurpare. Credibile sane est, ob hanc iniuriam (vbi videri volebat) Elisabetham postea in miseram illam reginam, defuncto marito, tanta perfidia sæuissimè ut infra ostendam Elisabetha grauissimi bellimetu implicata, à pecunia etiam & opibus pro necessitate parum instructa, regno insuper in factiones scisso ac distracto, quom omnia disperxisset, non modo tantis se difficultatibus expediret, verum etiam retere contexit, quo miserabilem illam reginam inuoluit. Regnum sæuitiæ & crudelitatis vitam dissidentia tuebatur. Tantum vero aberat ut regni consortem sibi ascuerit, ut etiam potentissimos orbis Principes inani spe iudicaret, seque dixerit Virginem permanfurum, ac velle ut in marmore sub quo sepulta iaceret, hæc verba inscriberentur: *Hic sita est Elisabetha, qua (tot) annis Regina, & tota ætate sua Virgo fuit.* Pulcrum sane elogium; si re tam verum quam verbis splendidum fuisset.

Porro optimatibus iusurandum illud salua conscientia se præstare non posse dicentibus, curauit ut sæculares Principes exciperentur, mo-

T 3

do

e Herodotus.